

NORGES BONDELAG

Landbruks- og matdepartementet
 Avdeling for skog- og ressurspolitikk
 Postboks 8007 Dep
 0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2009 / 1279	Doknr.: 43
Mottatt: 19 JAN 2010	
ASR/SEB /	Arkiv: 470
	Avskrift:

Vår saksbehandler
 Erlend Stabell Daling
 Tlf. 22 05 45 89

Vår dato
 2010-01-15
 Deres dato
 2009-09-18

Vår referanse 2009/00652/004
 Arkiv: -D12
 Deres referanse 200901279/TSA

Høring – Utkast til ny jordskiftelov: Merknader fra Norges Bondelag

1. Behovet for ny jordskiftelov, struktur og innhold

Norges Bondelag er enig i at det er behov for ny jordskiftelov. Dagens lov er uklar og vanskelig tilgjengelig. Innholdet i høringsnotatet innebærer særlig en tydeliggjøring og opprydning av de regler man har i dagens lov. Lovforslaget synes godt strukturert og oversiktlig, og innholdet fremstår som lett tilgjengelig sammenlignet med dagens lovttekst.

Norges Bondelag anser jordskifteretten som et viktig verktøy for å forebygge og løse konflikter vedrørende fast eiendom. Flere av endringene som foreslås i «Høringsnotat om ny jordskiftelov» (av 21. august 2009), vil bidra til en styrking av jordskifterettens stilling ved økt tilgjengelighet og økt tillit hos borgerne.

Norges Bondelag støtter utkastet til ny jordskiftelov med de presiseringer som fremgår av dette brevet.

2. Formål, virkeområde og definisjoner – Utkastet kapittel 1

Det legges til grunn at de prinsipper som er nedfelt i tvistemålsloven § 1-1, i sin helhet gjelder for jordskifteretten. Slik utkastet til jordskiftelov (heretter benevnt «lovutkastet») er utformet, kan det være uklart hva som er ment. Det foreslås på den bakgrunn at lovutkastets § 1-1 annet ledd første punktum gis følgende innhold og ordlyd:

Twistelova § 1-1 gjeld for tvisteløsning og sakshandsaming etter denne lova.

Forholdsmessighet mellom kostnader og saksbehandling, jf lovutkastets § 1-1 annet ledd annet punktum, gir en viktig presisering. En sak for jordskifteretten er i dag ofte mer kostnadskrevenne enn tilsvarende sak for de alminnelige domstoler. Dette skyldes i stor

Norges Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 9354 Grønland 0135 Oslo	Besøksadresse: Schweigaards gt. 34c Oslo	Telefon: 22 05 45 00	Telefaks: 22 17 36 68	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no	Internet: www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891		
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392		

Vår dato
2010-01-13

Vår referanse
2009/00652/004

---

grad flere rettsmøter, blant annet vedrørende spørsmålet om saken skal fremmes. Selv om dette nå foreslås endret, er det viktig å holde antallet rettsmøter så lavt som mulig.

3. Domstolene – Utkastet kapittel 2

Det foreslås i lovutkastets § 2-2 annet ledd annet punktum at kompetansen til å tilkalle jordskifterettsdommere skal ligge hos lagmannsretten. Det fremstår imidlertid som naturlig å legge denne kompetansen til Domstolsadministrasjonen.

Saker for jordskifteretten har ofte stor økonomisk og bruksmessig betydning for partene. Det er derfor viktig å ivareta de rettssikkerhetshensyn som sikrer en forsvarlig behandling av saken. Norges Bondelag mener på den bakgrunn at det bør lovfestes karakterkrav for jordskiftedommere og jordskiftelagdommere. Det vises til lovutkastets § 2-4.

I lovutkastets § 2-10 tredje ledd annet punktum er det foreslått at jordskiftedommeren kan oppnevne meddommere utenfor utvalget. Forslaget synes lite heldig ut fra et rettssikkerhetssynspunkt. Et mer betryggende alternativ kan imidlertid være å tilkalle meddommere fra utvalg i andre domssogn, i det tilfellet som er nevnt i loven.

4. Jordskifte – Utkastet kapittel 3

Norges Bondelag ser fordeler og ulemper med at jordskifteretten skal ha kompetanse til å opprette sameier (lovutkastets § 3-7), etablering av bruksordning (lovutkastets § 3-11) og etablering av fellestiltak (lovutkastets § 3-13). Ut fra et grunneierperspektiv kan det være betenkelig å diktere en felles ordning for tidligere uavhengige eiendommer, særlig når det er høyt konfliktnivå mellom partene.

Adgangen til å etablere sameie, servitutter, bruksordning og fellestiltak, bør derfor anvendes med forsiktighet. Landbruks- og matdepartementet anmodes å vurdere om det kan lovfestes krav om kvalifisert interesseovervekt som vilkår for slike tiltak, i alle fall når en gitt andel av eierinteressene motsetter seg tiltaket. Slike vilkår finnes blant annet i servituttloven §§ 5 – 7 (nå foreslått opphevet).

5. Skjønn – Utkastet kapittel 5

Norges Bondelag mener kompetansen til å avgjøre spørsmål om gjerdeholdstvang og kostnadsfordeling etter grannegjerdeloven, i sin helhet bør legges til jordskifteretten. Jordskifteretten har god kompetanse til å avgjøre slike spørsmål, en kompetanse som de alminnelige domstoler ofte mangler.

Ved opphevelse av servituttloven §§ 18 – 19, bør det henvises til jordskifteloven.

Vår dato
2010-01-13

Vår referanse
2009/00652/004

Norges Bondelag foreslår at skjønn etter naturskadeloven skal ligge til jordskifteretten. Det vises til eget høringsbrev om dette.

6. Saksbehandlingsreglene – Utkastet kapittel 6

Norges Bondelag er opptatt av at regelverket skal være lett tilgjengelig og brukervennlig. I den forbindelse bør det søkes å oppnå færrest mulig særregler for jordskifteretten, herunder når det gjelder prosessreglene.

Ved tvisteløsning som rettsutgreiing og grensegang, bør tvisteloven anvendes med mindre det er særlige forhold som taler foren annen løsning. Tilsvarende bør skjønn for jordskifteretten følge skjønnsprosesslovens regler. Det fremstår som mindre heldig at publikum skal kunne velge domstol etter hvilken prosessordning som passer best. Jordskifteretten bør i stedet velges fordi den har en særlig kompetanse som de alminnelige domstoler mangler.

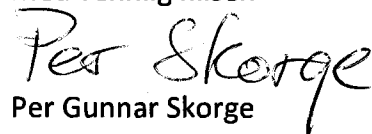
Det kan for øvrig ikke sees at det er gitt noen god begrunnelse for å unnta tvistelovens kapitler 5 og 20, samt §§ 12-1 fjerde ledd og 18-4, i rettsutgreiings- og grensesaker. Tvert om vil det være naturlig å la disse reglene få anvendelse i slike tvister. I tilfeller hvor begge parter ønsker en avklaring av et rettsspørsmål uten at det foreligger en tvist, kan nevnte regler suppleres med en bestemmelse etter mønster av odelsloven § 6.

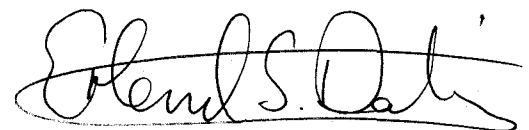
7. Rettsmidler – Utkastet kapittel 8

Norges Bondelag er tilfreds med at det er foreslått forenklinger i rettsmiddelordningen. Dagens regler er uklare og medfører ekstra kostnader når samme sak splittes mellom to ulike ankeinstanser.

Norges Bondelag støtter forslaget om at anke over alle avgjørelser fra jordskifteretten bør gå til lagmannsretten. Norges Bondelag støtter videre forslaget om at lagmannsretten bør forsterkes med en jordskiftelagdommer der det er hensiktsmessig.

Med vennlig hilsen

Per Gunnar Skorge

Erlend Stabell Daling